

Ruimtelijke visie ten behoeve van herbegrenzing ecologische hoofdstructuur

Een ruimtelijke visie op een gebied, conform artikel 4.8 van de Verordening ruimte beschrijft:

- a. de omvang van het gebied waarop de ruimtelijke visie betrekking heeft;
- b. de doelen van de ruimtelijke visie, in het bijzonder wat betreft de verbetering van de kwaliteit van de ecologische hoofdstructuur waarbij is verzekerd dat
 1. de oppervlakte van de ecologische hoofdstructuur minimaal gelijk blijft of toeneemt,
 2. of het areaal van de ecologische hoofdstructuur wordt vergroot ter compensatie van het gebied dat ten gevolge van de activiteiten verloren gaat waardoor een beter functionerende ecologische hoofdstructuur ontstaat;
- c. op welke wijze wordt voldaan aan de regels inzake het compenseren van verlies van ecologische waarden en kenmerken, bedoeld in artikel 4.11;
- d. op welke wijze de uitvoering van de ruimtelijke visie is verzekerd.

1. Inleiding

De herbegrenzing van de EHS heeft betrekking op de bestaande golfbaan, de uitbreiding van de golfbaan (met name het MOB-complex en een klein deel op de uitbreiding van de golfbaan ten oosten van de bestaande baan) en de natuurcompensatiepercelen direct grenzend aan de golfbaan en verspreid liggend in de gemeente Bernheze. Daarnaast is geconstateerd dat de begrenzing van de EHS in de Verordening Ruimte 2012 op de bestaande golfbaan en op een klein deel van de uitbreiding niet overeenkomt met de feitelijke situatie. Deze herbegrenzing wordt ook meegenomen in het verzoek tot herbegrenzing van de EHS.

De wijziging van de begrenzing van de EHS met toepassing van de saldobenadering (artikel 4.8 Verordening Ruimte) vraagt een ruimtelijke visie. In de visie moet worden aangetoond dat de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen samenhangen en er kwaliteitswinst voor meerdere ruimtelijke functies, waaronder natuur, optreedt.

2. Omvang van het gebied

In onderstaande tabellen is aangegeven hoeveel EHS verwijderd wordt en hoeveel EHS wordt toegevoegd, na herbegrenzing.

Tabel: Te verwijderen EHS

	Verdwijnen EHS (hectare)
Bestaande golfbaan: aanleg parkeerplaats	0,07 (bos, EHS) toeslag 1,67 compensatie: 0,12
Bestaande golfbaan en uitbreiding: correctie EHS, begrenzen EHS conform feitelijke situatie	3,69 hectare (3,36 hectare bestaande baan en 0,06 hectare uitbreiding)
Uitbreiding (MOB-complex): aanleg holes	1,18 (bos, EHS) toeslag 1,67

	compensatie:1,97 2,27 (verharding, open zand, pioniervegetatie, water, EHS) geen toeslag compensatie: 2,27
Totaal	8,05

Tabel: Toe te voegen EHS

Locatie	Perceelnummer	Verordening Ruimte 2011	Oppervlakte maat in hectare gemeten
1. Plattedel	I334	Groenblauwe mantel	2,32
2. Ruiterweg-oost	G374	Zoekgebied evz/Groenblauwe mantel	2,16
	G392	Zoekgebied evz/Groenblauwe mantel	2,87
3. Zevenbergen	L106	EHS ontwikkeling	2,08
4. Zandbergseweg	L936	Groenblauwe mantel	0,9
5. Molenweg	K528	Agrarische Verwerving	1,0
6. Nistelrodesedijk	K347	EHS bestaand Agrarisch Extensivering	1,16
7. Achter de Berg	K133	Groenblauwe mantel	1,36
8. Brakkensedijk	G178	Groenblauwe mantel/ EHS bestaand	0,53
	G179	Groenblauwe mantel	1,89
	G180	Groenblauwe mantel	2,34
	G703	Groenblauwe mantel	1,95
	G704	Groenblauwe mantel	1,95
9. Achter de Vorssel	L4	Groenblauwe mantel	0,73
10. Wingweg-Noord	L21	Groenblauwe mantel EHS bestaand	1,97
11. Wingweg-Noord	L929	Groenblauwe mantel	1,97
12. Wingweg-Zuid	L933	Groenblauwe mantel	0,86
13. Wingweg-Zuid	L934	Groenblauwe mantel	0,31
14. De Bleken	D1504	Agrarisch Extensivering	1,52
15. De Bleken	D1505	Agrarisch Extensivering	1,09
A. Vorssel-noord		Groenblauwe mantel	1,93
B. Vorssel-west		Groenblauwe mantel	0,36
C. Heidedreef		Groenblauwe mantel	1,48
D. Heescheweg		Groenblauwe mantel	0,5

Totaal			35,23
---------------	--	--	--------------

Op het totaal van 35,23 hectare moet 0,67 hectare in mindering gebracht worden, omdat deze oppervlakte op dit moment al begroeid is met bos en daarom als bestaande natuur moet worden aangemerkt. Dit betreft de deelgebieden Nistelrodesedijk (nummer 6) en Brakkensedijk (nummer 8) en Wingweg-Noord (nummer 10). In totaal is dus **34,56 hectare** voor natuurcompensatie door dit bestemmingsplan geregeld. Het gebied Zevenbergen (nummer 3) is al EHS ontwikkeling.

3. Probleemstelling

De golfbaan is 20 jaar geleden aangelegd in de gemeentelijke bossen van Nistelrode vlak bij het dorp zelf. Het gebied had een rommelig karakter met nogal wat dorpsrandverschijnselen zoals een huisvestingskamp, sportvelden, een crossbaan, volkstuinten en een hondensportterrein (zie figuur 6 van het MER). De uitplaatsing van deze functies en de aanleg van de 9 holes baan betekende een grote verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, maar is ten koste gegaan van de natuur, die van de bossen in het bijzonder. Op dit moment wordt de bestaande golfbaan omringd door gebied, waarvan de gebruiksvormen waarvoor ze zijn ingericht niet meer goed functioneren (zie figuur 7 van het MER). Dit zijn:

- de bospercelen met naalddhout worden niet meer bosbouwkundig onderhouden en dreigen in te storten; ook de natuurfunctie is suboptimaal;
- het vatenopslagterrein is uit gebruik genomen en er is sprake van ernstige bodemverontreiniging;
- het MOB-terrein is uit gebruik genomen en er is sprake van ernstige bodemverontreiniging;
- de landbouwpercelen zijn niet meer gebonden aan een ter plekke gevestigd agrarisch bedrijf, maar worden jaarlijks verpacht; dit trekt milieubelastende teelten als lelies, gladiolen, sierheesters, kerstbomen.

Omdat ruimtelijke en functionele structuur niet meer aansluiten, dreigt het gebied opnieuw te verrommelen. De uitbreiding van de golfbaan kan een nieuwe kwaliteitsimpuls betekenen. Maar ook nu kan die kwaliteitsimpuls ten koste van de natuur gaan. De grote vraag bij de herinrichting van het gebied is dan ook er voor te zorgen dat deze niet ten koste gaat van de natuur, maar dat ook deze functie verbeterd wordt zowel kwantitatief als kwalitatief.

4. Visie

In het MER zijn de natuur- en landschapskwaliteiten van het plangebied en omgeving beschreven. Deze zijn samengevat:

1. de Vorssel, oud en open akkercomplex;
2. (naald)bossen rond golfbaan, jonge en besloten heideontginning;
3. Peelrandbreuk en wijstgronden tussen Hooge Wijnst en Donzel;
4. vleermuizen op de golfbaan;
5. roofvogels, uilen en spechten in de (naald)bossen;
6. dassenleefgebied van het besloten agrarische gebied tussen A50 en Peelrandbreuk;
7. struweelvogels van het besloten agrarisch gebied tussen A50 en Peelrandbreuk;
8. amfibieën en reptielen van de heiderestanten;
9. vlinders en sprinkhanen van de heiderestanten;

10. flora en vegetatie van arm droog bos, hei en akker.

Van deze waarden zijn 2, 5, 8 en 9 (nadelig) beïnvloed door de aanleg van de 9 holes baan en worden 1, 6, 7 10 (nadelig) beïnvloed door de uitbreiding. In het MER is ook omschreven hoe hier in het ontwerp, de aanleg, het onderhoud en het (toekomstig) gebruik van de golfbaan zoveel mogelijk rekening mee gehouden zal worden (paragraaf 5.8 van het MER). Het overgebleven natuurverlies moet gecompenseerd worden, het liefst in de directe omgeving.

5. Resultaat

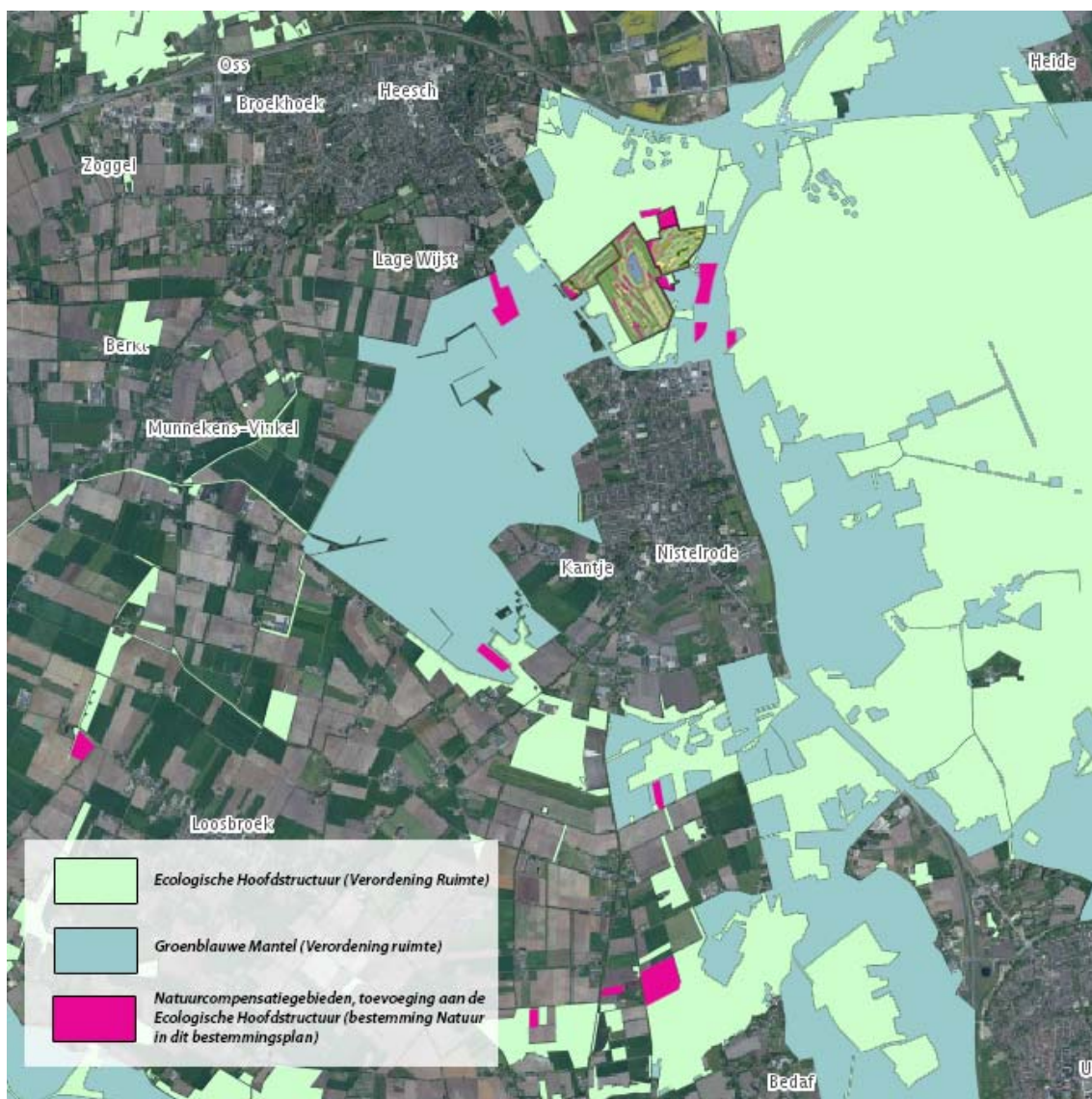
Uiteindelijk wordt buiten de golfbaanuitbreiding zelf **34,56 hectare** nieuwe natuur aangelegd en toegevoegd aan de EHS. Hiervan ligt 9,22 hectare in de directe omgeving van de golfbaan (tussen Heescheweg en A50). De hectares van de deelgebieden 9-13, A-D (zie figuur 1.1. in de toelichting van het bestemmingsplan) worden in de eerste plaats ingezet voor de verstoringsgevoelige waarden van het uitbreidingsgebied (Vorsel, MOB- en Vatenopslagterrein) zelf. Dit zijn:

- dassen;
- struweelvogels;
- amfibieën en reptielen van hei/schraalgrasland.

De natuur op de golfbaan wordt ingezet voor de minder verstoringsgevoelige natuur van het uitbreidingsgebied. Dit zijn:

- vlinders en sprinkhanen hei/schraalgrasland;
- flora en vegetatie van arm droog bos, hei/schraalgrasland.

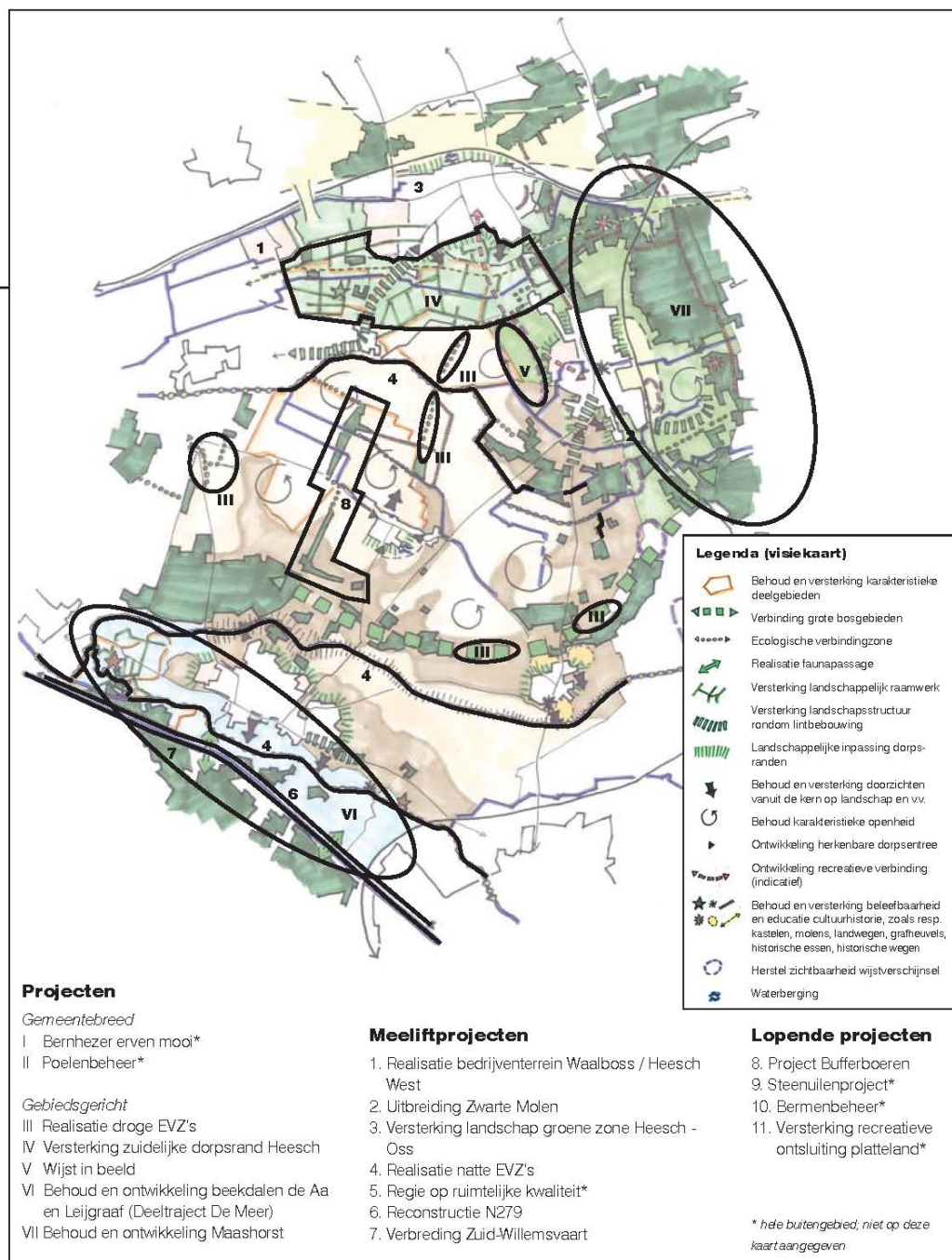
Omdat er in de directe omgeving verder geen gronden beschikbaar waren, is in de ruimere omgeving maar wel binnen de grenzen van de gemeente Bernheze verder gezocht.

Gevolg hiervan is wel dat de inrichting niet alleen kan worden ingezet voor de verloren waarden, die vooral samenhangen met het verlies van het naaldbos (zie paragraaf 5.3 van het MER). Uitgangspunten bij de inrichting werden zo:

- realisatie van in totaal tenminste 13,34 hectare houtachtige vegetatie (compensatieplicht Boswet);
- ontwikkeling natuurbodempotenties van de percelen zelf (bijvoorbeeld bij aanwezigheid van kwel);
- aanvulling of juist aansluiting op bestaande natuurwaarden in de omgeving;
- realisatie regionale en lokale natuur- en landschapsdoelen.

In het Landschapsonontwikkelingsplan (LOP) Bernheze is dit laatste uitgangspunt in beeld gebracht. Er is bij de keuze voor de percelen en de inrichting daarvan getracht aan te sluiten op de visie en het uitvoeringsplan van het LOP. Onderstaande figuur toont een kaart uit het LOP Bernheze met een overzicht van de lopende en nieuwe landschapsprojecten in het buitengebied van de gemeente. De keuze en het ontwerp van de percelen 2-6, 8 en 14-15 (zie figuur 1.1. in de toelichting van het bestemmingsplan) passen binnen de gewenste landschapsecologische structuur van de gemeente Bernheze.

6. Verzekering ruimtelijke visie

De herbegrenzing van de EHS is opgenomen in de regels. Op de verbeelding is een aanduiding verwijderde EHS en een aanduiding toegevoegde EHS opgenomen. Het bestemmingsplan regelt niet alleen meer natuur dan volgens de vigerende regels verplicht is, maar na realisatie zal per saldo ook meer natuur beschermd zijn door de EHS-status dan in de huidige situatie het geval is

7. Conclusie

De aanleg en de uitbreiding van de golfbaan is en wordt een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de verrommelde dorpsrand van Nistelrode. Vorm en functie sluiten weer op elkaar aan. Bij het ontwerp van de uitbreiding de golfbaan is getracht het natuurverlies te minimaliseren. Het overgebleven natuurverlies is zoveel mogelijk in de directe omgeving gecompenseerd. Doelsoorten zijn in de eerste plaats dassen en struweelvogels. De meer verspreid liggende nieuwe natuur tenslotte compenseert niet alleen het 20 jaar geleden verloren bos, maar brengt lokale natuurpotenties tot ontwikkeling, dient regionale natuur- en landschapsdoelen en is zo EHS-waardig.

